

معرفی و ساختار پروژه کاسا یک هزار

ظرفیت ها و پتانسیل های قابل توجه تولید انرژی برق از منابع مختلف در آسیای میانه به ویژه کشورهای قرغزستان، تاجکستان و افغانستان و در عین حال رشد بسیار سریع تقاضای انرژی برق در پاکستان و دیگر کشورهای جنوب آسیا، شرایط مناسبی را برای سرمایه گذاری های کلان و رونق بخشیدن بازار خرید و فروش انرژی برق در منطقه به وجود آورده است.

در این راستا کاسا ۱۰۰۰- به عنوان یکی از مهمترین زیرساخت های بازار منطقه ای انرژی برق، با ظرفیت انتقال ۱۳۰۰ مگاوات از کشورهای قرغزستان و تاجکستان به کشور پاکستان، بستر بسیار مناسبی را برای آغاز معاملات خرید و فروش انرژی برق در منطقه فراهم می نماید.

هدف پروژه:

با انتقال انرژی برق از آسیای مرکزی به آسیای جنوبی از مسیر افغانستان، منافع اقتصادی مشترک کشور های آسیای مرکزی و آسیای جنوبی در یک تجارت منطقه ای تامین خواهد شد.

نقش افغانستان به عنوان یک کشور موثر در ترانزیت انرژی برق در منطقه تثبیت گردیده و در عین حال حضور و کسب عواید حاصل از ترانزیت انرژی برق در این پروژه، عاملی برای تقویت ثبات و رشد اقتصادی افغانستان خواهد بود.

مشخصات تخنیکی و تمویل کنندگان بین المللی پروژه:

بانک جهانی تمویل کننده عمده این پروژه می باشد. شرکت کانادایی لاولین (SNC Lavalin)، مطالعات امکان سنجی پروژه را در سال 2011 میلادی با حمایت مالی بانک جهانی به پایه اکمال رسانیده است.

پروژه کاسا ۱۰۰۰- شامل تمویل، برنامه ریزی، طراحی، احداث، اجرا و بهره برداری 1.227 کیلو متر لین با ولتاژ بلند DC و AC و دو ایستگاه تبدیل مجهز به تکنالوژی پیشرفته (Converter Station) برق از مستقیم به متناوب و برعکس آن می باشد. لین انتقال برق از منطقه داتاکا در شمال قرغزستان آغاز و با عبور از تاجکستان و افغانستان به پاکستان منتهی می گردد.

در حدود 562 کیلو متر از طول لین پروژه کاسا ۱۰۰۰- در خاک افغانستان ساخته خواهد شد و در مسیر خود از 600 محل، 23 ولسوالی و شش ولایت در شمال شرق، شمال و شرق افغانستان عبور می کند. این خط انتقال انرژی برق به گونه مستقیم بر روی زندگی 152000 خانواده ای که در امتداد مسیر آن زندگی می کنند، تأثیر مثبت خواهد گذاشت.

بر اساس توافق نامه های خرید و فروش برق، استفاده از لین انتقال برق کاسا-1000 به دو دوره تقسیم گردیده است:

1. دوره فعالیت پروژه: از اول ماه می الی 30 سپتامبر هر سال. در این دوره زمانی برق اضافه بر نیاز کشورهای قرغزستان و تاجکستان از طریق این پروژه به پاکستان فروخته می شود.
2. دوره عدم فعالیت پروژه: از اول اکتوبر الی 30 آپریل هر سال، این دوره به نام دوره حق اشتراک علاقه مندان خارج قرارداد نیز مسمما است. بر اساس قرارداد موجود بین چهار کشور مالک پروژه، حق دسترسی به پروژه برای کشورهای دیگر نیز در یک سند دیگر به رسمیت شناخته خواهد شد. این سند هنوز نهایی نشده است.

تطبیق فیزیکی بخش افغانستان پروژه در سه فاز به ترتیب ذیل صورت می گیرد:

- a. سروی نهایی مسیر لین و دیزاین نهایی لین، تقریباً در مدت شش ماه.
- b. تدارکات و ساختمان لین، تقریباً در مدت 36 ماه.
- c. مرحله بهره برداری از پروژه، حدود 15 سال.

سرمایه گذاری و مالکیت ها در پروژه کاسا ۱۰۰۰-:

مجموع سرمایه گذاری مورد نیاز برای پروژه ۱.۱۷ میلیارد دلار است، که سهم هر کشور قرار ذیل می باشد:

- افغانستان ۴۰۴ میلیون دلار
- پاکستان ۲۲۲ میلیون دلار

- تاجکستان ۳۰۱ میلیون دالر
 - قرغزستان ۲۳۳ میلیون دالر
- از مجموع ۴۰۴ میلیون دالر سهم افغانستان، ۳۱۶.۵ میلیون دالر از طریق کمکهای بلاعوض بانک جهانی و ۴۰ میلیون دالر آن از برنامه حمایت جامعه (Community Support Program) از طریق صندوق بازسازی افغانستان تمویل گردیده است و همچنان ۴۷.۵ میلیون دالر برای مالیات و استملاک زمین از طرف حکومت افغانستان پرداخت خواهد شد.

فیس ترانزیت:

مذاکراتی که در مورد فیس ترانزیت میان افغانستان و پاکستان جریان داشت، در اکتوبر ۲۰۱۴ به پایان رسید، و تفاهم نامه فیس ترانزیت میان وزیران مالیه هر دو کشور در واشنگتن به امضا رسید. بر اساس این تفاهم نامه، پاکستان باید در مقابل هر کیلووات-ساعت برق انتقال شده ۱.۲۵ سنت دالر امریکایی بپردازد که درآمد سالانه افغانستان از ترانزیت برق به پاکستان در حدود ۴۰ تا ۴۵ میلیون دالر خواهد بود.

مزایای عمده پروژه کاسا-۱۰۰۰ برای افغانستان:

1. اشتراک در تعاون و همکاری منطقه ای.
2. شناخته شدن افغانستان به عنوان شریک با اعتبار در انکشاف منطقه ای.
3. اخذ 309 میلیون دالر امریکایی کمک بلا عوض بانک جهانی برای تمویل مالی پروژه - بخش افغانستان.
4. قبول حق افغانستان به سطح بین المللی مبنی بر اخذ ترانزیت از بابت انتقال انرژی از داخل خاک افغانستان.
5. اخذ مالیه (ترانزیت) از فی کیلو وات برق در ساعت که از طریق افغانستان به پاکستان ترانزیت می شود. این عواید به ترتیب ذیل تخمین گردیده است:
 - a. حد اکثر مبلغ حاصله سالانه (در 5 ماه مدت فعالیت پروژه) - 41.3 (چهل و یک اعشاریه سه) میلیون دالر امریکایی.
 - b. حد اکثر مبلغ حاصله سالانه (در صورت انتقال برق در دوره عدم فعالیت پروژه) 57.8 (پنجاه و هفت اعشاریه هشت میلیون) دالر امریکایی.
 - c. برآورد مجموع مبلغ حاصله سالانه از بابت ترانزیت برق در صورت حد اقل 90 فیصد فعالیت پروژه (انتقال 90 فیصد مقدار برق تعیین شده) - 99.1 (نود و نه اعشاریه یک) میلیون دالر امریکایی.
6. در ازای هر کیلووات ساعت برق عبوری از پروژه کاسا ۱۰۰۰-، مبلغ ۰.۱ سنت دالر امریکایی برای رشد و انکشاف مناطق قرار گرفته در مسیر این پروژه جمع آوری خواهد شد و ۵۰ فیصد از کل مبلغ جمع آوری شده در خاک افغانستان و مابقی آن در سه کشور دیگر هزینه خواهد شد.
7. افزایش ساختارهای زیربنایی سکتور برق و ارتقای ظرفیت کارمندان وزارت انرژی و آب و د افغانستان برشنا شرکت.
8. رشد اجتماعی و اقتصادی محلات واقع در مسیر پروژه.
9. ایجاد صد ها شغل کوتاه مدت و دراز مدت.